

U Novom Sadu, je dvanaesti put za redom, u periodu od 15. -17. septembra (treći vikend u septembru) održan tradicionalni „Festival meda” koji je u prisustvu predstavnika Gradske uprave, predstavnika crkve, (koji su obavili čin osvećenja manifestacije i meda), pčelara izlagača i ostalih građana, otvorio predstavnik Skupštine grada Novog Sada, gospodin Zoran Vučević.

Ovu kulturnu, promotivnu, edukativnu, humanitarnu i privredno-turističku manifestaciju, koja je odavno već postala prepoznatljiv i nezaobilazni deo septembarskih zbivanja u „srpskoj Atini”, organizovali su Društvo pčelara „Jovan Živanović” iz Novog Sada, Muzej pčelarstva „Prof. Jovan Živanović” iz Sremskih Karlovaca i Savez pčelarskih organizacija Vojvodine. Pokrovitelj „Festivala meda” i ove godine je bio Grad Novi Sad, a Festival su pomogli Gradska uprava za zaštitu životne sredine, Gradska uprava za privredu i Izvršno veće Vojvodine, dok su suorganizatori bili Institut za nizijsko šumarstvo i životnu sredinu i JKP Gradsko zelenilo.

Ovogodišnji program „Festivala meda” koji je usvojio Organizacioni odbor, čiji je predsednik gospodin Žarko Živanović, bio je atraktivan i izuzetno bogat. Po otvaranju Festivala, učesnike, organizatore i goste „Festivala meda”, među kojima je bio i predsednik Saveza pčelarskih organizacija Srbije, gospodin Živoslav Stojanović, u Svečanoj sali Gradske kuće primio je predsednik Skupštine Grada, gospodin Vučević, koji je pozdravio sve prisutne, pozeleo im uspešnu pčelarsku godinu, pune košnice i prijatan boravak u Novom Sadu. Na ove lepe želje i pozdrave, biranim rečima se zahvalio Dušan Vorgić, predsednik Društva pčelara

„Jovan Živanović", koji je podelio „Medene darove", po 200 kg. meda: Predškolskoj ustanovi „Radosno detinjstvo", „Dečjem selu Sremska Kamenica", „Domu za decu ometenu u razvoju" iz Veternika, Dečjoj bolnici, Novi Sad i ŠOSO „Milan Petrović". Uz prigodan kulturno-umetnički program izabrana je i proglašena Kraljica meda, ovog 12.-og Festivala. Ovu laskavu titulu, za svoj dugogodišnji rad u pčelarstvu, ponela je gospođa Gordana Milosavljević iz Zrenjanina. Zahvaljujući se na priznanju, ona je istakla da je ovo priznanje za „ženski rad", jer su u pčelarstvu muškarci brojniji, ali je veliki značaj i nezamenljiva uloga žena u pčelarstvu.

U ranim popodnevним časovima, domaćini su odveli svoje goste-pčelare iz Beograda i Kragujevca u dvadesetak kilometara udaljeni manastir Kovilj. Ovaj manastir, sa velelepnom crkvom od kamena izgrađenom 1707. god. i manastirskim konacima nalazi se usred prostora od 150.000 hektara šuma i močvara koviljskog rita, izbrazdanih kanalima i povezanih sa Dunavom. Na 14 ha manastirske šume smešten je pčelinjak sa blizu 200 košnica, okružen brestom, drenom, džanarikom (ringlovom), trjnjinom, glogom, gledičijom i drugim rastinjem, što omogućava dobar rani razvoj i prolećnu pašu. Otac Panaret, koji vodi ovaj pčelinjak, dočekaо je goste, pokazao im pčelinjak i upoznao ih sa njegovim nastankom. Najzaslužniji za to je jedan od osnivača našeg Društva i doajen pčelarstva, gospodin Svetozar-Bata Stefanović, koji je sa članovima Društva „Jovan Živanović", 1999. god. poklonio Manastiru prvih 18 košnica. Manastir Kovilj danas poseduje i veoma modernu, automatizovanu liniju za proizvodnju sveća od pravog pčelinjeg voska, u šta su se posetioci i sami uverili.

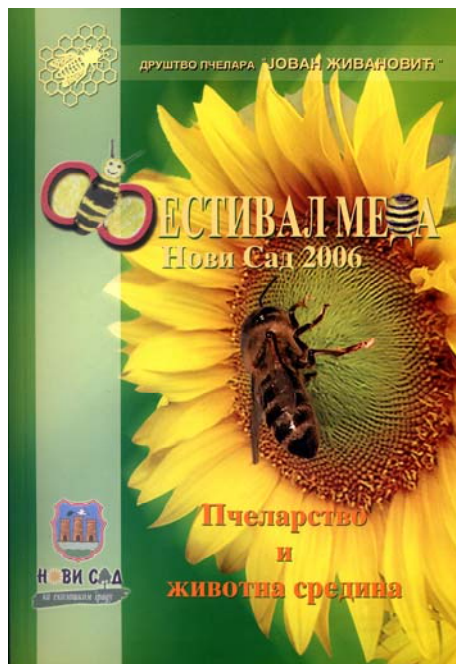
U isto vreme u Novom Sadu su se odvijali drugi sadžaji „Festivala meda". Tako je u samom centru grada, u Zmaj Jovinoj ulici „išao" kulturno zabavni program pod nazivom „Pčelica radilica" u izvođenju Dečjeg dramskog ateljea „Vesela kornjača", dok su učenici Škole za dizajn „Bogdan Šuput" svojim kičicama ovekovečili dešavanja u „najslađoj" ulici u Novom Sadu. Najmlađi ljubitelji pčelinjih proizvoda, klinici i klinceze Predškolske ustanove „Radosno detinjstvo" odgovarali su na pitanja „Pčelca i Cvečke" zašto vole med i ko sve jede med? I još svašta, koješta se dešavalo, a bilo je tu i pesmica i recitacija pa i nagrada u vidu medenjaka i malih pakovanja meda.

Drugog dana „Festivala meda" održana je Pčelarska tribina u Zavodu za zaštitu prirode. Tom prilikom izvršena je i promocija knjige „Pčelarstvo i životna sredina", zbirke radova sa Tribine, u redakciji Milanke Vorgić i izdanju Društva pčelara „Jovan Živanović". Pored aktuelnih tema i kvalitetnih tekstova, starije pčelare posebno je obradovala lepa oprema i odlična štampa sa krupnim slovima, pa bez napora, sa uživanjem, mogu da čitaju ovu vredni knjigu. Uz predavače iz Srbije (prof. Dr. Dragan Miklić „Suncokret kao pčelinja paša-specifičnosti u 2006. godini", Dr. csi. vet. Nada Plavša „Zakonska regulativa u pčelarstvu u Srbiji", prof. Dr. Ružica Igić „Medonosne alergene biljke" i drugih, učestvovali su i predavači iz Hrvatske, Bugarske kao i predsednik udruženja pčelara Tolna iz Mađarske, gospodin Nadernjei Atila sa temom „Stanje u pčelarstvu nakon ulaska Mađarske u EU").

U svom kratkom, ali veoma zanimljivom i, za nas poučnom izlaganju, on je izneo podatak da u Mađarskoj ima 16.000 pčelara sa oko 800.000 pčelinjih društava (50 kočnica, u proseku), a

da se godišnje ubere 6-8.000 tona bagremovog meda i još 5-7.00 tona ostalog meda (facelija, lipa, suncokret, cigansko perje). Ovu 2006. godinu, gospodin Nađernjei, je ocenio kao „srednje slabu“.

Nakom ulaska u EU stanje u pčelarstvu, kao i u ostalim granama poljoprivrede se pogoršalo, konstatuje predavač i to potkrepljuje sledećim činjenicama:

- Značajan pad otkupne cene meda, čak za 30-50%
- Povećani troškovi transporta, što je dovelo do drastičnog smanjenja seoba na pašu, (50-70% manje seobe)
- Kao posledica „makaza cena“ došlo je do pada zarada, kako kod malih, tako i kod velikih-profesionalnih pčelara, pa je značajno povećana prodaja pčelinjaka, a pad profitabilnosti pčelarenjana ne može da nadoknade ni subvencije i stimulacije propisane Nacionalnim programom pčelarstva, koji predviđa:
 - Subvencije pri kupovini lekova i šećera (3 evra).
 - Subvencije za kupovinu matica (5 evra) i kupovinu matičnjaka (3 evra), - Subvencije za kupovinu kamiona (za seobu pčela) oko 1.700 evra,
 - Za kupovinu prikolice (preko 800 kg. nosivosti), oko 1.100 evra,
 - Za kupovinu agregata oko 170 evra,
 - Kao i pomoć pri stručnom usavršavanju, sufinansiranje poseta oglednim pčelinjacima, upotrebe higijenske podnjače, sufinansiranje sistema obeležavanja košnica i drugo.

Pored Pčelarske tribine, ovog drugog dana „Festivala meda“, u Dunavskom parku je održan „Medeni turnir u šahu“, u Sabornoj crkvi su mladenci, koji su se tog dana venčavali, dobili na dar lepo dizajniran čup sa medom (da im život bude sladak, u skladu sa tradicijom), a u Zmaj Jovinoj ulici je, kao i predhodnog dana, bila prodajna izložba meda i dugih pčelinjih proizvoda, pribora i opreme za pčelarstvo, na kojoj se predstavilo više od 80 pčelara iz cele Srbije.

Prva u nizu, bila je tezga Muzeja Grada Novog Sada na kojoj su bili izloženi mali kolačići „Micini medenjaci“, zapakovani u celofan sa raznobojnim mašnicama i receptom za njihovu izradu, a sve pod sloganom „Slatke tradicije“. Na istom štandu deljeni su štampani tekstovi „Kontinuitet pčelarenja u živom drveću“ i „Med u Božićnim ritualima“ koje je povodom Festivala, izdao Muzej grada Novog Sada.

Društvo pčelara „Jovan Živanović“ je štampalo brošuru od dvadeset strana, pod nazivom „Pčeli u čast, medu u slast“ namenjenu edukaciji potrošača i budućim korisnicima pčelinjih proizvoda, pod sloganom „Sve što ste želeli da saznate o medu, pčelarstvu, pčelinjim proizvodima i mnogim drugim zanimljivostima, naći će te u ovoj brošuri“. U brošuri je objašnjeno šta je to pravi pčelinji med i kako ga pčele, sakupljajući nektar sa biljaka prave, osobine i karakteristike pojedinih vrsta meda, šta je to „ušećeren“ med i njegove prednosti, pa poglavlja „Med u funkciji Vašeg zdravlja“ i „Isхрана tokom spavanja“ gde su izneta najnovija saznanja britanskih lekara o potrebi uzimanja meda pre spavanja kako bi se ubrzao oporavak

organizma tokom noći. U brošuri je dat i kratak pregled drugih pčelinjih proizvoda, nešto malo o pčelarstvu kod nas kao i neke zanimljivosti iz života pčela, a sve u cilju popularizacije pčelarstva i veće potrošnje meda. Autor ove brošure je naš pčelar Željko Vuletić.

Oko 14 časova, u Sremskim Karlovcima, živopisnoj varošici bogate kulturno-istorijske prošlosti, nekada centru srpske duhovnosti, upriličena je poseta „Muzeju pčelarstva“, čiji je osnivač rodonačelnik srpskog racionalnog pčelarstva, profesor Jovan Živanović. Njegov praunuk, gospodin Žarko Živanović proveo je pčelare i pokazao im Muzej i njegove eksponate, ispričao o radu svog pradede koji je uspešno pčelario sa 40 košnica vlastite konstrukcije, dok je u drugom pčelinjaku sa 40 košnica raznih tipova vršio mnogobrojna ispitivanja. Rezultat toga rada je, u ono vreme nova, moderna košnica, koju je nazvao „amerikanka“. Pošto je puno putovao, družio se i dopisivao sa mnogim značajnim pčelarima u Evropi, a uviđajući naše prednosti u biljnom potencijalu i klimatskim uslovima, prof. Živanović je na ove naše prostore doneo prvu vrcaljku za med, parni topionik i kalupe za livenje saća, što je u to vreme bio veliki, gotovo revolucionarni napredak za naše pčelarstvo. Shvatajući da bez obrazovanja pčelara i pisane reči, pčelarskih knjiga i časopisa nema napredka u pčelarenju, Profesor Živanović počinje da piše i obrađuje sve teme iz oblasti pčelarstva pa 1893. god. štampa knjigu „Srpski pčelar“, a 1896. pokreće i izdaje mesečni časopis pod istim nazivom, koji izlazi sve do 1934. godine kada se spaja sa beogradskim izdanjem „Pčelar“-a, pa oba časopisa nastavljaju dalje da izlaze pod nazivom „Pčelar“.

Po obilasku Muzeja pčelarstva, i Srpskoj pravoslavnoj bogosloviji Svetog Arsenija u Sremskim Karlovcima, u koju je davne 1878. godine uz saglasnost arhimandrita Ilariona Ruvarca, prof. Jovan Živanović uveo katedru za pčelarstvo i predavao budućim sveštenicima o pčelarstvu, u ondašnjoj bogosloviji, Protojereju Dušan N. Petrović, rektor Karlovačke bogoslovije, promovisao je reprint izdanja „Srpskog pčelara“, sabrane zbirke brojeva „Srpskog pčelara“ iz 1897, 1898 i 1899. godine. Tako se na najbolji način nastavlja tradicija izdavanja i stavljanja na uvid vrednih, pa i danas aktuelnih članaka „Srpskog pčelara“ s kraja XIX veka. Izdavači ovog reprinted su Srpska pravoslavna crkva Svetog Arsenija, i Muzej pčelarstva iz Sremskih Karlovaca, u saradnji sa Društvom pčelara „Jovan Živanović“ iz Novog Sada. Nadamo se da će izdavači dosadašnjih reprinted imati snage i mogućnosti da nas i sledeće godine obraduju novim reprintom starih brojeva „Srpskog pčelara“.

Kao i na svim drugim sajmovima i festivalima i na ovom, 12 Festivalu meda je bilo nagrada. Komisija za nagrade u inapređenje Festivala, u satavu Mirković Milosav predsednik, Popić Anđelko i Korica Petar članovi, predložila je da se za doprinos unapređenja pčelarstva i Festivala meda nagrade „Zlatnom medaljom“: Mrkić Borivoj iz Novog Sada i Stojanović Ljiljana iz Subotice. „Srebrnom medaljom“: Milenković Nebojša iz Beograda i Hunjadi Miroslav iz Novog Sada, a „Bronzanom medaljom“: Trailović Momo iz Novog Sada i Marković Rodoljub iz Valjeva. Priznanja je uručio predsednik Komisije, Mirković Milosav.

Uz nastavak raznovrsnih zanimljivih dešavanja u Zmaj Jovinoj ulici u Novom Sadu, u kasnim popodnevним satima 17. septembra 2006. god., završen je 12. Festival meda, uz opštu ocenu učesnika, izlagača, gostiju i posetilaca da je i ovogodišnji Festival u potpunosti opravdao očekivanja. A najzaslužnija „pčelica-radilica“ za to je svakako Milanka Vorgić koja je sve „konce“ držala u svojim rukama, stizala da proprati svaku manifestaciju, da organizuje konferencije za štampu, intervju, štampanje knjiga i pozivnica i organizuje i sprovede druge promotivne događaje u cilju popularizacije pčelarstva i približavanja pčelinjih proizvoda širokom krugu ljudi.

Uz zadovoljstvo što sam i sam bio učesnik ovih „slatkih“ događanja, do sledećeg susreta-srećna Vam i berićetna nova pčelarska godina.

Pčelar, Željko Vuletić